



# Sensibilització a l'Assetjament i Ciberassetjament

Comunitats Educatives

# Index

NUS Processos Socials i Creatius .....	3
Prevenió de l'assetjament .....	4
Públic destinatari.....	4
Modalitats d'activitat .....	4
Objectiu General .....	4
Objectiu Específics.....	5
Continguts .....	5
Perspectiva i Metodologies .....	6
Requeriments per a la realització de les activitats.....	7

# NUS Processos Socials i Creatius

Des de NUS, creem espais on conflueixen els processos socials i la creativitat amb l'objectiu de promoure i enfortir l'autonomia, acompanyar en la presa de consciència, i facilitar l'emergència de veu de persones i col·lectius. Ho fem mitjançant un ús responsable del poder i valorant la cura i la diversitat.

Per això, duem a terme accions en les que visibilitzem i qüestionem els sistemes basats en relacions de poder desiguals, i explorem conjuntament alternatives que ens acostin a una gestió sostenible de les relacions, els conflictes i l'entorn.

Acompanyem a persones, grups i comunitats perquè esdevinguin protagonistes de les seves vides i del seu entorn. Promovem l'anàlisi crítica i la presa de consciència. Passem del discurs a l'acció, fent ús d'eines del teatre social, la recerca, el treball de processos i les metodologies participatives. En totes les nostres accions incorporem la perspectiva de gènere.

Tenim experiència en el treball amb joves com a talleristes en sensibilització i prevenció de problemàtiques socials i gestió de conflictes, com a formadors/es de teatre i formació de formadors/es en diverses temàtiques.

Avui, us presentem els tallers de sensibilització i prevenció de l'assetjament escolar una proposta integral de lluita contra el *bullying* feta per i amb vosaltres!

# Prevençió de l'assetjament

Tallers modulars de sensibilització i prevençió de l'assetjament i ciberassetjament per a comunitats en general i /o comunitats educatives, en els que explorem els estereotips i creences al voltant del fenomen "bullying", analitzem els rols i les relacions, i explorem les dinàmiques que afavoreixen o aturen aquest tipus de violència. Descubrim les noves violències a través de les TICs i les xarxes socials. Amb les famílies i el professorat ens aproximem a les mateixes temàtiques per a sensibilitzar i dotar d'eines i recursos per a la prevençió.

## Públic destinatari

Comunitat general: persones joves i/o adultes interessades en la temàtica.

Comunitat educativa:

Nens i nenes de 2n cicle de primària

Nois i noies d'ESO i batxillerat

Professorat i personal no docent del centre educatiu

Famílies dels estudiants

Nº òptim: 20 participants      Nº màxim: 30 participants

Els tallers s'adapten a cada grup d'edat i a les necessitats o objectius del centre.

## Modalitats d'activitat

Les activitats poden realitzar-se en una de les 3 modalitats següents:

- A) Sensibilització: **4h** (organitzades en sessions de mínim 2h). Per a professorat i famílies podem proposar una durada de 2h.
- B) Prevençió: **8h** (organitzades en sessions de mínim 2h, o en format semi-intensiu)
- C) Aprofundiment: nº d'hores acordat amb el grup/centre (organitzades en sessions de mínim 2h, o en format semi-intensiu o intensiu)

## Objectiu General

Identificar i visibilitzar les formes en què es presenta l'assetjament a l'escola, i a través de les TIC i xarxes socials (Bullying i Cyberbullying), per afavorir accions per combatre'l.

## Objectiu Específics

- Contribuir a la formació d'una representació social de violència que inclogui les diferents formes en què aquesta pot donar-se i les seves conseqüències.
- Afavorir la detecció del Bullying i el Ciberbullying com formes de violència contra la infància.
- Prendre consciència de les condicions que poden portar al Bullying i d'aquelles que en contraresten els factors de risc.
- Descriure els efectes que té l'assetjament en els agressors, les víctimes i els espectadors respectivament.
- Reflexionar sobre la manera com es poden abordar les situacions de violència entre iguals que tenen lloc dins i fora de l'escola.
- Reflexionar sobre el paper del poder i la responsabilitat de cadascú davant les situacions de violència.
- Promoure valors i actituds igualitàries en les relacions.
- Empoderar de forma individual i col·lectiva les participants del grup.

## Continguts

En funció dels objectius i necessitats de cada grup, i de la modalitat escollida (durada dels tallers) es poden treballar en vèrs o tots els mòduls a nivell de sensibilització, o aprofundir en aquells que més interressi.

### Mòdul 1: Què sabem sobre la violència

Identificació de les diferents formes en què la violència pot expressar-se, els sentiments associats i l'acceptació social que tenen les situacions de violència, des d'un enfocament de drets.

Conèixer els diferents posicionaments del grup.

Reflexionar sobre els diferents graus d'afectació de la violència.

### Mòdul 2: Assetjament i ciberassetjament

Identificar i visibilitzar les formes en què es presenta l'assetjament a l'escola, i a través de les TIC i xarxes socials. (Bullying i Ciberbullying).

Definir assetjament i ciberassetjament: dinàmiques, i tipus.

Visualitzar els rols principals en cas d'assetjament o ciberassetjament.

Identificar motivacions, pensaments, sentiments i desitjos de cada rol.

Identificar què ens fa actuar? Què ens paralitza?

Propiciar l'adquisició de recursos personals per a la prevenció i protecció davant de possibles situacions de violència.

### Mòdul 3: Com cuidar-nos

Propiciar l'adquisició de recursos col·lectius per la prevenció i protecció davant de possibles situacions de violència.

Promoure solucions col·lectives davant una situació d'assetjament escolar.

Conèixer i fomentar les respostes assertives.

Fomentar l'acció i la participació en els òrgans existents per la convivència: servei de mediació escolar, etc.

### Continguts específics per a professorat / famílies:

En les formacions per a professorat, educadors/es o altres professionals es treballen els mateixos mòduls esmentats prèviament, però s'afegeix una "meta mirada" a fi d'analitzar:

Dinàmiques sobre els temes introduïts.

Consideracions entorn el fenomen de l'assetjament i el ciberassetjament.

La prevenció de l'assetjament i ciberassetjament en l'àmbit educatiu / familiar.

La cultura del grup classe.

La cultura del centre.

Consideracions sobre el concepte prevenció.

Tallers de prevenció del bullying per joves.

En funció de la durada de les formacions es pot emfatitzar en eines metodològiques per al treball amb grups.

## Perspectiva i Metodologies

**El Teatre dels Oprimits i les Oprimides.** Originalment, el teatre de l'oprimit (o de les *persones* oprimides) és una eina sorgida a Brasil, posant el teatre al servei de la transformació social en situacions d'opressió. Influenciat per la *pedagogia de l'alliberament* de Paolo Freire, aposta per visibilitzar i transformar les relacions de poder desiguals a través del teatre.

**El treball de processos** és un model que integra i usa contribucions de disciplines heterogènies per a facilitar la transformació, presa de consciència i creixement individual, grupal i col·lectiu. Es una manera d'entendre i veure el món i les dinàmiques relacionals; ens permet mapejar les dinàmiques grupals, saber com estan establertes les relacions de poder, quins són els límits identitaris del grup, on són els marges i qui els representa. Al mateix temps el Treball de Processos ens dona eines per treballar en les interaccions que es donen, facilitant la relació entre la diversitat d'experiències des d'una visió lliure del judici. L'enfoc en la resolució de conflictes que ens proveeix del Treball de processos es basa en l'acompanyament de les persones i els grups a la presa de consciència.

**El socioconstruccionisme.** El socioconstruccionisme és una dels corrents de la psicologia social, i es refereix a la construcció dels discursos i les pràctiques a partir de les condicions històriques, polítiques, socials i culturals. Un dels temes principals del socioconstruccionisme és el poder. Analitzar com i de quina manera les pràctiques i discursos en un context social determinat constitueixen les condicions de possibilitat perquè es donin unes relacions de poder (i no altres). Aquesta aproximació permet identificar, visibilitzar i intervenir per a la transformació de les relacions desiguals de poder. Per exemple, en un context patriarcal no és casual que els diferents dualismes que trobem a l'hora de classificar el món que ens envolta, com racional-irracional, actiu-passiu, pensament-sentiment, cultura-natura, poder-sensibilitat, abstracte-concret, etcètera, s'assignin al masculí i el femení respectivament. Això no seria necessàriament un problema. La qüestió és que a la part del dualisme considerada com masculina se li assigna més valor. Aquí és on podem veure com les relacions de poder es construeixen des de cada pràctica, sigui la forma de parlar, de sentir o d'actuar.

**Metodologies participatives.** Són una sèrie d'eines que fomenta la participació activa de les persones que formen part d'un grup. Permeten que la diversitat del grup es faci palesa, i sigui una font d'enriquiment mutu. Així mateix, també s'usen per a promoure relacions i reflexions més horitzontals.

Les diferents perspectives i corrents metodològiques, tenen en comú una visió del món que pretén ser emancipadora, a partir de la identificació i anàlisi de les situacions i les interaccions quotidianes, tenint també en compte la cultura i el moment social en el que vivim. Partim de la idea que treballar en el nivell micro social incideix en el nivell macro

social i viceversa. El taller el desenvoluparem a partir de dinàmiques de grup participatives i vivencials (jocs de grup, dinàmiques, treball corporal,...) suport audiovisual i eines teatrals (tetare imatge, teatre fòrum) en el que abordarem temàtiques socials amb les que les persones participants s'hi sentin identificades, motivades o inquietes, en relació a l'assetjament escolar.

Durant els tallers, vetllem per la cohesió, coneixença i confiança en el grup, facilitant la presa de consciència de la diversitat del grup i aprendre del seu potencial. A través de les sessions, crearem un espai de seguretat i respecte per a l'expressió i gestió de les emocions i els conflictes. I per últim, però no per això menys important, la dimensió lúdica: volem facilitar un espai on treballar l'assetjament escolar utilitzant el teatre sigui un espai de gaudi i diversió.

A nivell social, pretenem ajudar a prendre de la dimensió macro-social de situacions viscudes a nivell personal, interpersonal i/o grupal, a partir de les eines del teatre de l'oprimit, el treball de processos i metodologies participatives. Per a fer-ho, explorarem les situacions de dificultat o desigualtat social des dels diferents rols involucrats, i promourem el diàleg entre diferents rols i/o discursos socials presents al grup o al context en què s'inscriu, facilitant l'acció col·lectiva davant les situacions de desigualtat a través del teatre com a eina de participació i transformació social.

Finalment, a nivell personal, promourem l'expressió de les emocions, l'autoconeixement, la presa de consciència dels desitjos i de les barreres que ens dificulten fer-los realitat, fomentarem la imaginació i el joc, l'expressivitat i el potencial creatiu.

## Requeriments per a la realització de les activitats

**Planificació:** Un cop acordada la planificació de les sessions no es podran fer canvis de dates, horaris ni espais (exceptuant imprevistos).

**Espais:** per a la realització de les sessions del taller és necessària una sala tipus sala de cos /dansa o equivalent: un espai ampli, sense entrabancs, on poder estar a terra.

**Materials:** Pissarra o papelògraf i ordinador, projector i pantalla de projecció (opcional).

**Grup:** Es important potenciar que el grup de participants sigui el mateix al llarg de tota l'activitat, i que aquests assisteixin a totes les sessions programades.